

Motion till riksdagen 2005/06:So567

av Mikael Oscarsson (kd)

Palliativ vård i stället för dödshjälp

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hospisverksamheten skall byggas ut inom samtliga lands-ting.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om forskning kring hospis- och anestesivård samt palliativ vård.

Motivering

Delstaten Oregons lag som tillåter dödshjälp/läkarassisterat självmord kommer sannolikt att prövas av USA:s högsta domstol under det närmaste året. Möjligheten finns att lagen förklaras ligga i strid med den amerikanska konstitutionen. När man betraktar den utveckling Holland genomgått med avseende på dödshjälp inom sjukvården blir man skakad. Från att helt ha tagit avstånd från dödshjälp, har den holländska läkarkåren sedan 1970-talet gått i spetsen för legaliseringen av dödshjälp inom sjukvården. Situationen i Holland har nu sparat ut – jag finner inget annat ord så att t.ex. små barn nu dödas utan att själva ha efterfrågat det.

Den 8 augusti 2005 presenterades en studie över situationen i Holland i Archives of Internal Medicine utförd av forskare vid VU University Medical Center i Amsterdam. Av de 2 658 undersökta förfrågningarna om att få dödshjälp, hade 44 procent slutligen verkstälts. I 13 procent av fallen ändrade patienterna sig, vilket enligt projektledare Bregje Onwuteaka-Philipsen innebär ”att det verkligen är viktigt att fortsätta fråga patienter (fram till själva stunden då den dödliga drogen administreras) om detta är vad han eller hon vill”. En stor andel av patienterna dog en naturlig död innan de hann få dödshjälp.

Redan den 20 juli 2001 riktade FN:s människorättskommitté skarp kritik mot Hollands eutanasilag och -praxis i en offentlig granskningsrapport. FN-rapporten sa bl.a. att det holländska systemet inte ”upptäcker och förhindrar situationer där otillbörlig press kan leda till att lagens krav kringgås”. Männi-

Fel! Okänt namn på

skorättskommittén menade också att det stora antalet (över 2 000 fall per år) kan indikera att eutanasi inte sparas enbart åt de mest extrema sjukdomsfallen som lagen kräver. I samband med rapporten krävde FN en grundlig granskning av rapporterade fall där nyfödda barn med handikapp sades ha dödats av sjukvårdspersonal med motiveringen att det var dödshjälp. Sedan dess har det bekräftats att barn dödas på detta sätt i Holland, bl.a. vid Groningen Academic Hospital, och det sägs nu att den holländska regeringen arbetar på riktlinjer för hur dödshjälp av barn skall verkställas.

I en kommentar till studien från VU University Medical Center säger Susan Wolf, med dubbla professurer i juridik och medicin vid University of Minnesota/University of Minnesota Law School, att den viktigaste frågan alltså är om dödshjälp i Holland även ges utanför lagens bestämmelser. Lagen säger att dödshjälp endast skall ges till dödligt sjuka patienter med outhärdlig smärta utan hopp om förbättringar och som frivilligt efterfrågar att få dö.

”Den slutgiltiga frågan kvarstår – om du tillåter läkare att ta liv avsiktligt genom assisterat självmord eller genom eutanasi, kan du kontrollera den praktiska tillämpningen? Kan du hålla den inom överenskomna gränser? ... Ännu vet vi för lite för att besvara frågan”, framhåller professor Susan Wolf.

För att motverka de krafter som vill legalisera dödshjälp och läkarassisterat självmord även i Sverige, är det viktigt att hospisverksamhet byggs ut i samtliga landsting och att regeringen satsar på den palliativa vården genom bl.a. fördjupad forskning kring hospis, anestesi och palliativ vård för äldre och dödligt sjuka patienter.

Stockholm den 28 september 2005

Mikael Oscarsson (kd)